

OSLO STATSADVOKATEMBETER

Justisdepartementet

Lovavdelingen

Postboks 8005 Dep.

0030 OSLO

Deres ref.:

201105936 ES KES/IHO/bj

Vår ref.:

11/162-1 LQ/tk

Dato:

12. januar 2012

Høring – NOU 2011: 13 Når sant skal skrives

Justisdepartementets brev av 30. august 2011.

1. Lagrette eller meddomsrett

Dette er hovedspørsmålet i utredningen. Oslo statsadvokatembeter vil ubetinget slutte seg til de synspunkter og vurderinger som ”meddommerfraksjonen” gir uttrykk for i avsnitt 10.3.

For oss er det helt sentralt at det ikke kan dokumenteres noen holdepunkter for at en meddommerordning gir en svakere garanti for riktige domstolsavgjørelser. Dersom så hadde vært tilfelle, ville Norge hatt et alvorlig og grunnleggende rettssikkerhetsproblem. Så vidt man forstår, er heller ikke ”juryfraksjonen” av den oppfatning.

På tilsvarende måte oppfatter vi det slik at heller ikke ”tillitshensynet” tilsier at juryordningen bør foretrekkes. Det kan da heller ikke påvises at avgjørelser fra tingrettene eller saker fra lagmannsretten med meddommere nyter mindre tillit hos ”almenheten” enn lagretteavgjørelser.

Etter vårt syn bør en vektlegge viktigheten av en enkel og robust prosessordning som fremhevet av ”meddommerfraksjonen” under punkt 10.3.1.7. Over de siste 30 år har det vært en gjennomgående tendens at straffesaker prosessualiseres, dvs. sveller ut i tidsforbruk og i konflikter om rent prosessuelle spørsmål. Dette kan også leses ut av det jevnt økende rettsdagsantall som er knyttet til hver enkelt straffesak. En ”juryordning” som foreslått vil utvilsomt virke kompliserende og åpne for nye konfliktflater i prosessuell sammenheng.

En vil også peke på at hvis det virkelig skulle være slik at en meddomsrett er mindre betryggende enn en lagretteordning, står man overfor et alvorlig og grunnleggende dilemma. Som påpekt i avsnitt 10.3.1.3 vil dette innebære at prosessordningen i et overveldende antall saker ikke anses som den beste. Dette gjelder også i saker med til dels langvarige fengselsstraffer. En vil her også nevne at vårt naboland Sverige ikke har juryordning, uten at en kan påvise at Sverige har en mindre betryggende prosessordning.

2. Domstolens sammensetning

En vil innledningsvis peke på at de land som har juryordning har slike domstoler som førsteinstans. Unntaket er Danmark og Norge. Dersom man ønsker å beholde jurysystemet, bør det alvorlig overveies også å vurdere juryordningens plassering i instanssystemet. Selve juryordningen har sitt utspring i det engelsk/amerikanske rettssystemet der jury uten unntak anvendes i førsteinstans.

Dersom en velger å innføre meddomsrett i stedet for jury, vil en tilrå at det innføres et tilsvarende legdommerelement i så vel første- som anneninstans. Det vil si at man anvender brøkførhold i begge domstoler. Dersom en opprettholder brøken 1:2 som i dagens tingrett, vil en sammensetning av lagmannsretten med 2 fagdommere tilsi 5 legdommere, da dette er nødvendig for å unngå stemmelikhet. Dette vil også styrke legmannselementet i domstolen. En vil derfor tilrå at denne løsning velges for alle fullstendige anker.

En er også enig med ”meddommerfraksjonen” i at legdommerelementet kan reduseres noe dersom anken kun gjelder straffutmålingen. Slike saker gjelder jo spørsmål der Høyesterett har full kompetanse og der tidligere rettspraksis vil være et viktig element i avgjørelsen.

Anker over saksbehandlingen og lovanvendelsen vil kun være knyttet til rent juridiske spørsmål. Det synes nokså åpenbart at slike saker bør avgjøres med tilsvarende sammensetning som i Høyesterett. Det vil si av fagdommere.

3. Bruk av lyd- og bildeopptak under ankeforhandlingen

Oslo statsadvokatembeter kan i det alt vesentlige slutte seg til de synspunkter og vurderinger som utvalget gjengir i kap. 11. Etter vårt syn er det utvilsomt slik at saker som gjelder grove voldshandlinger og grove sedelighetsforbrytelser utgjør en stor belastning for de fornærmede. Utvalgets forslag til ny straffeprosesslov § 331 femte ledd vil i noen grad kunne bidra til å redusere belastningen, uten at man tilsidesetter viktige rettssikkerhetsgarantier for tiltalte.

Jørn Sigurd Maurud
embetsleder

Lasse Qvigstad
førstestatsadvokat

Gjenpart: Riksadvokaten